

"FARUS"

REVISTA ANUAL D'EL FAR D'EMPORDA

Any 6 - número 6 - novembre del 1982

1931

1982

Edita "Grup de Joves"

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"

AGENCIA VILATENIM

«Farus»
~~~~~

Director:

Josep M^o Company

**Redactors i
col.laboradors:**

Josep Coll Hospital
Teresa Coll Hospital
Pere Coll Sala
Fina Company
Fina Farraró
Elena Font
Judith Jofre
Núria Munàrriz
Josep Oliva
Jordi Picañol
Marina Pujolàs
Xavier Roca
Jaume Roviras
Pere Valent

Fotografia:

Josep Oliva

Edita:

"Grup de Joves"
d'El Far d'Empordà

Casa de la Vila

EL FAR D'EMPORDA
IMPRIMEIX

Gràfic-art
FIGUERES
c/. Cendrassos, 5

SALUTACIO

Ben retrobats cars lectors de la nostra estimada revista anual.

Arribant a la sisena edició, vull fer una petita al·lusió al germà petit del "Farus", qui va néixer pel mes de desembre del 1979. Ell és el butlletí informatiu anomenat "TALAIA", del qual se n'han imprès cinc números fins ara.

Malgrat que el seu sotstítol és "Butlletí informatiu del Grup de Joves d'El Far d'Empordà perquè així fôu concebut inicialment, no volem exclusivismes, i per això ara oferim publicament les seves pàgines a tothom (Ajuntament, Cambra, etc..) qui pugui tenir interès en divulgar algun tipus d'informació entre els veïns del nostre municipi.

No hi ha cap regularitat en quant a les dates de publicació, ni en l'extensió, ni en la temàtica, doncs el seu únic objectiu és difondre una informació en el moment en que es produeix la necessitat.

Per altra banda, i referint-nos al present "FARUS" ens enorgulleix poder comptar amb la valuosa col.laboració d'una periodista consumada, com és la Núria Munàrriz, directora del Setmanari "L'Empordà" de Figueres.

La nostra revista és com una sardana, que s'eixampla i resta oberta a tots els qui vulguin interpretar la dansa del periodisme aficionat.

Bona Festa Major 1.982!

SUMARI

Pàgina

-	PORTADA.	Josep Oliva
1	SALUTACIO.	Josep M ^e Company
2	SUMARI	
3	UNA COMUNITAT FONAMENTAL: EL POBLE . .	Pere Valent
5	BREU HISTORIA DE L'HEREU D'EL FAR. . .	Teresa Coll / Pere Valent
7	PARLEM AMB... EL JUTGE DE PAU	Josep M ^e Company
9	EQUIP DE REDACCIO.	Font-82
11	EL PAS DEL TEMPS	Pere Coll Sala
15	ADOLESCENT - L'ESPANTAOCELLS.	Fina Company - Judith Jofre
16	PREMSA COMARCAL, PREMSA D'UN POBLE VIU	Núria Munàrriz
19	ELS ORIGENS DE LA SARDANA.	Josep M ^e Company
22	LA CARGOLADA	Jaume Roviras
23	CARTA OBERTA A L'AJUNTAMENT D'EL FAR .	Grup de Joves
24	VISCA LA VIDA!	Josep Coll Hospital
25	PROGRAMA D'ACTES DE LA FESTA MAJOR 1.982	
26	PROTAGONISTA: LA NOSTRA PUBILLA. . . .	Marina Pujolàs
29	RONDALLA	Pere Valent
31	EL II CONCURS DE TRACTORISTES.	Josep M ^e Company
33	LA VIDA.	Fina Farraró
34	SOMNI.	Josep Coll Hospital
35	VESPRE DE MELANCONIA	Pere Valent
36	FARUS BOIG	Josep Oliva
39	LLUITA DE TOTS PER LA VERITAT EN EL FENOMEN O.V.N.I.	Xavier Roca Genís
41	ELECCIONS GENERALS 28-OCTUBRE	Josep Coll Hospital
42	PASSATEMPS	Jordi Picañol/Elvira Duch/R.Arnall
44	MOVIMENT DEMOGRAFIC.	Judith Jofre

Una comunitat fonamental:

EL POBLE

Des de l'última dècada i més acusadament des de la instauració de la democràcia, s'ha donat de manera segura i progressiva un fenomen molt interessant i important a la vegada. Es el renaixement del poble com a Entitat de fesomia definida, i el relleuament econòmic i social.

Parlant dels pobles que tots coneixem en l'àmbit de la província de Girona, podem veure que han estat molts i diversos els factors que han propiciat el seu renaixement. I hem de veure també que aquests factors han existit en el marc del poble mateix i en el marc general de l'Estat espanyol.

El primer pas féu donat pels pobles situats geogràficament vora el mar, mitjançant un fenomen de gran transcendència: el turisme. El contacte amb les cultures estrangeres féu el factor determinant. No oblidem, però, que les nostres terres són de sempre frontereres i de pas; així no ens sorprendrà que el fenomen turístic s'assimilés tan ràpidament.

Els pobles de la costa, doncs, van reorganitzar la seva economia, tradicionalment agrícola i de pesca, per a arribar a muntar l'actual estructura hotelera i de comerç, dedicada exclusivament al turisme, que són la base de pobles com Roses, El Port de la Selva o L'Escala. El progrés econòmic d'aquests pobles ha estat reforçat amb tota classe d'inversions produïdes en gran part per gent de la resta de l'estat, i àdhuc de grans inversions de capital estranger. Tot i això, l'economia tradicional d'agricultura i pesca ha viscut i progressat al mateix temps, adaptant-se a les noves necessitats. S'ha de dir però que no tot ha estat profrés, i que en el seu nom també s'han fet abusos. Hom recorda a tacs evidents contra el medi ambient, la natura i l'estètica, estafes, robatoris i escàndols de tot tipus.

La part més afavorida ha estat sens dubte la cultural, com està demostrat. Els pobles no s'han estrangeritzat com es podia témer en un principi; tot al contrari, han aprofitat el que de bo els oferia la cultura estrangera. El canvi social es va realitzar ràpidament i l'intercanvi ha estat ben profitós.

Però entretant, què passava amb els pobles de l'interior, no turístics?

L'economia d'aitals pobles era l'agricultura i la ramaderia, en un principi. El país entrà en una situació política que propiciava les inversions i el consumisme; en aquests temps es crearen la major part de les indústries de petit i mitjà format. Una altra volta entra en joc la situació fronterera de Catalunya, i la tecnologia moderna féu introduïda i usada molt ràpidament. La indústria provocà una gran immigració, i deixant a part molts aspectes d'aquest fenomen, podem dir que va ajudar a que els nostres pobles no quedessin pràcticament deshabitats, mentre que altres pobles petits d'arreu de l'Estat espanyol morien ràpidament. L'ocupació quasi total dels llocs de treball que oferien les indústries per a immigrants, i una creença rígida i quasi desesperada en la tradició familiar de l'heretat, aconseguiren que la pagesia seguís tenint pagesos.

El camp que més va atraure gent féu el dels serveis públics. Durant un temps els treballs de funcionari, estatal o privat, foren els més cobdiciats. Així es perderen moltes terres, venudes o abandonades.

El camp del comerç es va mantenir estable, i el seu progrés va seguir les pautes imposades pel poder adquisitiu.

Mentre, la pagesia, fonamentada en el règim d'explotació familiar, va començar a desenvolupar-se. La mecanització progressiva del camp, l'adquisició de cultura general més ample i l'estudi seriós de noves tècniques de conreus i cultius de bestiar, van ésser les causes principals. No cal dir que la pagesia, ofici sofert de mena, va necessitar del treball dur i continuat de totes les persobes, i de molts sacrificis per a consolidar-se.

Es evident que en la majoria dels pobles, la pagesia i la ramaderia són avui en dia el nucli econòmic principal. I tots els comerços i professions lliberals es mantenen en gran mesura pels serveis directes o indirectes que proporcionen a la pagesia.

Les facultats de treball i estalvi, tradicionals dels pagesos, poden ésser molt bé les causes de que, al mig de la crisi econòmica mundial i nacional, la pagesia, tot i que té plantejats molts problemes, sigui una de les parts menys afectades. Aquí val a dir la popular frase: "Els pagesos, tard o aviat, bé o malament, sempre paguen".

De totes maneres, en el poble també existeixen altres casos, com el de les persones que nascudes en ell treballen fora, o els immigrants que han vingut a viure en el poble. En bona part econòmica i en gran part social han contribuït també al progrés general del poble com a entitat pròpia. I en justícia s'ha de dir que uns i altres, en diferents mesures, tenen o bestiar o terres o horts, tant per tradició com per compra, el que demostra que el sentit pagès del poble té una atracció molt gran.

L'economia forta i l'europeització del territori espanyol, també van permetre avenços en la cultura i el medi social. Així un pagès d'avui dia no té aquella desgraciada imatge de persona muntanyenca, esquerra i estranya. I la trista frase ... "aquest és de poble", ha perdut pràcticament tot el que portava de despectiu.

La revalorització de festes majors, actes populars, la preservació del patrimoni artístic, i la celebració de certamens de tots tipus han portat que el poble sigui considerat com quelcom viu i de futur. En els últims temps hem vist com les inversions de tota mena i la creació de negocis dirigits a un poble determinat han crescut de manera espectacular.

Però, aquest present, que sembla fins i tot brillant, tindrà continuïtat?

Aquesta pregunta sobre el futur ens permet aventurar dues hipòtesis:

Una i desitjable és que el poble, mantenint les característiques bàsiques que té, evolucioni al ritme dels temps. Això implica a curt i mitjà termini la consolidació definitiva de la pagesia i ramaderia i l'expansió del poble mitjançant la instauració de tots els oficis lliberals útils, i àdhuc la creació de petita indústria, juntament amb un creixement urbanístic ètic i amb la potenciació cultural del poble i la gent que hi viu.

L'altra hipòtesi és la degeneració del poble fins a convertir-se en una ciutat-dormitori o poble-dormitori. Es clar que per a arribar a aquesta situació és necessària l'eliminació de la pagesia, i això no sembla probable. Però el que pot passar és que es trenqui la idea d'explotació familiar i el que és dels pares no passi a fills. Aquí és potser on els joves tenen la paraula. Amb més cultura i més preparats, voldran continuar la feina de pagès?. I els qui no tinguin heretat pagesa, continuaran visquent al poble?.

Aquestes preguntes tenen tantes vessants que és molt difícil concretar. Les circumstàncies de la vida, treball, matrimoni, família, situació política, etc.. aniran donant les respostes.

Però no cal oblidar que el que més pesará en la supervivència del poble serà l'amor que per ell es sent, i l'orgull i la consciència d'ésser del poble.

Breu història de l'Hereu d'El Far

.....

El Far d'Empordà porta a terme tra-
dicionalment l'elecció cada any de la
Pubilla que ha de representar el po-
ble.

Però des de l'Hivern de l'any 1980
també es realitza l'elecció de l'HEREU
tasca en la qual hem estat els pioners
de l'Empordà, si més no de l'època ac-
tual, doncs no sabem si abans s'havia-
fet ja per aquestes contrades.

Les noies del poble, de les quals
va sorgir l'idea, ens expliquen que =
consideren l'elecció de l'Hereu com el
complement perfecte a tot el que signi-
fica la Pubilla. No hi ha res més re-
presentatiu de les nostres contrades,
que l'Hereu i la Pubilla. Més que uns
personatges són un símbol que ha estat
i és ben present en la cultura i el ta-
rannà dels catalans.

Així doncs, l'elecció de l'Hereu =
és assumpte de justícia i de fer les =
coses ben fetes. L'objectiu final és
que la tria anual de l'Hereu esdevingui
tan tradicional com és la de la Pubilla.

Aquí podeu veure els dos Hereus que
fins ara ha tingut El Far d'Empordà.

JOSEP OLIVA

PRIMER HEREU (1980 - 81)

Anys: 23

Professió: Fotògraf

MIQUEL CARBONELL

SEGON HEREU (1981 - 82)

Anys: 22

TALLER
REPARACIO DE VEHICLES

EUDALD

FERRERES

ic
r

Carretera de Figueres a La Bisbal
Carrer Colom, 57

SIURANA D'EMPORDÀ
EL FAR D'EMPORDÀ

Telèfon - 50 60 72

COMERCIAL

Pere Bahi Pages

DISTRIBUIDOR

zeltia agraria, s. a.

Agroquímica i jardineria

Carrer Nou, 125

tf. 50 42 86

figueres

Parlem amb...

El Jutge de Pau d'El Far

No és gaire freqüent que un home públic tingui un tarannà tan adient amb el seu càrrec com el té En Francesc Valent i Valent, Jutge de Pau d'El Far d'Empordà.

Costament, tothom qui el coneix sap que és un home de caràcter reposat, pacient gens impulsiu, i que està ben relacionat amb tothom.

I és que En Francesc Valent és abans que tot un home de pau. No crec que a El Far hi hagi una sola persona que tingui motius per a estar enemistat amb ell.

Va néixer a El Far d'Empordà el dia de Nadal del 1928. Té actualment doncs 53 anys complerts. Està casat i és pare d'un noi, ben conegut de tots nosaltres. I de professió mecànic.

Anem a veure com pensa d'alguns temes d'actualitat, relacionats amb l'administració de justícia al nostre país.

1.- QUANTS ANYS PORTES EXERCINT COM A JUTGE DE PAU D'EL FAR?

- Doncs mira, des del 1970, és a dir dotze anys exactament.

2.- EN UN MOMENT POLITIC COM L'ACTUAL, DE CRISI, VIOLENCIA, DE CANVI, D'INSEGURETAT, NO CREUS QUE HI HA TAMBE UNA CRISI DE JUSTICIA AL NOSTRE PAIS?

- Tenint en compte que les circumstàncies condicionen, i donat que estem en aquest moment de canvi, és possible que hi hagi també una mica de crisi de justícia.

3.- AQUEST CLIMA D'INSEGURETAT QUE ES VIU, CREUS QUE ES MOTIVAT PER UNA EXCESSIVA BENIGNITAT JUDICIAL O PER LA CONFUSIO DE DEMOCRACIA I L'LLIBERTINATGE, PRODUIDA PER UNA MANCA DE CULTURA POLITICA?

- Ja hem dit que estem en un moment de canvi polític i social, i no estem prou preparats per a païr-ho. Ens manca cultura política.

4.- LA CONSTITUCIO ESPANYOLA ESTABLEIX LA INDEPENDENCIA DEL PODER JUDICIAL DE L'EXECUTIU. ET SEMBLA QUE ES AIXI A LA PRACTICA O BE HI HA UNA CERTA DEPENDENCIA ENTRE ELLS?

- No crec que estiguin influenciats, però tampoc no són completament independents. Es com una autonomia. Ha d'haver-hi una interrelació entre ells, seguint camins paral·lels.

5.- ETS PARTIDARI DE L'APLICACIO DE LA PENA DE MORT?

- No, perquè la història ens ha ensenyat que s'ha condemnat a mort molta gent innocent, i a més perquè no crec que cap poder humà pugui disposar de la vida d'una persona.

6.- PER A TU, QUINA PENA EXPIATORIA ES LA MES ADEQUADA: L'EMPRESONAMENT PASSIU O BE ELS TREBALLS FORÇATS?

- Faria uns "establiments penitenciaris", per a dir-los d'alguna ma-

nera, en els quals els presos treballéssin humana i dignament, d'acord amb les aptituds de cada persona. Aquest model ja l'han aplicat alguns països, amb bons resultats.

7.- EL CONSIDERABLE AUGMENT DE LA DELINQUENCIA JUVENIL, CREUS QUE VE MOTIVAT PER LA CRISI ECONOMICA AMB LES SEVES CONSEQUENCIES (ATUR, INFLACIO, ETC..) O PER UN CANVI SOCIAL EN LES RELACIONS ENTRE PARES I FILLS (CRISI DE LA UNITAT FAMILIAR)?

- Per tot plegat. Tot està condicionat per aquesta situació d'inseguretats i de canvi, i per la manca de cultura.

8.- COM ET SEMBLA QUE S'HAURIA D'ACTUAR PER A TALLAR LA DROGADICCIO ENTRE ELS JOVES?

- El primer que s'hauria de fer és donar-los des de l'escola una completa informació de totes les drogues existents, de les seves característiques i dels seus efectes terribles en la persona i la societat.

9.- QUINES SON LES FUNCIONS QUE TENEN ENCOMANADES ACTUALMENT ELS JUTJATS DE PAU?

- Actualment gairebé es limita al control del Registre Civil, a la celebració d'actes de conciliació, i a la pràctica d'algunes diligències ordenades pels Jutjats d'Instrucció.

10.- CREUS QUE EL FAR ES UN POBLE CONFLICTIU JUDICIALMENT?. PODRIES DONAR-NOS UNA VALORACIO ESTADISTICA DELS ASSUMPTES DILIGENCIATS PEL JUTJAT DE PAU D'EL FAR EN EL DARRER ANY?

- No és conflictiu ni molt menys. En el darrer any s'han efectuat solament 4 Actes de Conciliació, i s'han diligenciat 6 Exhorts del Jutjat d'Instrucció, a part del Registre Civil.

11.- CREUS QUE LA JUSTICIA POT ARRIBAR A ESSER INJUSTA?

- La Justícia no és injusta. El que passa és que a vegades les Lleis s'apliquen injustament. També passa que les Lleis són fetes pels homes, i com a humans tenen els seus defectes. No es pot aplicar textualment la Llei. S'ha d'estudiar i analitzar cada cas.

12.- CREUS QUE HI HA PERSONES REALMENT DOLENTES, O PREFEREIXES DE CONSIDERAR-LES COM A DESEQUILIBRATS MENTALS?

- Jo crec que abans de dir que una persona és dolenta, hauríem de fer una anàlisi a fons del que l'ha condicionat a actuar malament. Tota acció té una causa. Quan s'actua sense cap motiu, hi ha un desequilibri mental.

13.- DARRERAMENT, ALGUNS FILMS ENS HAN REVELAT UNA VISIO ESFEREIDORA DE LA JUSTICIA, CONCEBUDA COM UNA FARSA QUE ES MUNTA SOBRE UN PACTE PREESTABLERT ENTRE FISCAL I DEFENSOR, QUE JUGUEN I NEGOCIEN AMB LA VIDA DE L'ACUSAT. CREUS QUE AIXO POT SUCCEIR?

- Desgraciadament es pot haver donat en casos aïllats. El que no veig bé és que es generalitzi com una manera corrent d'actuar en un medi tan influent com el cinema.

EQUIP DE REDACCIO

Josep Coll H.

Josep Oliva

Marina Pujolàs

Teresa Coll

Jordi Picañol

Josep Mre Company

Fina Company

Judith Jofre

Nicolas Aruël

Javna Roviras

Fina Farraró

Pere Coll Sala

Pere Valent

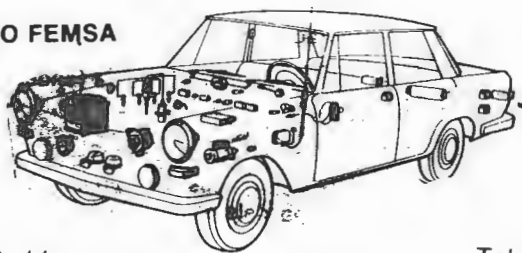
Mre Elena Font

Font 12

SERVICIO ELÉCTRICO DEL AUTOMÓVIL

JOAQUIN FRIGOLA SERRA

SERVICIO FEMSA

Calle PROGRESO, 11

- Tel. 50 26 47

FIGUERES

Carnisseria-Formatgeria

FRANCESC

MORET

-c/. Sant Pere, 7 - Tel. 50 67 15

FIGUERES

El pas del temps

Em trobava un dia de mercat a Figueres, en ple estiu, fent la xerrada amb un fabricant de pinsos d'aquesta província, i enmig del nostre diàleg, com estàvem en plena recollida de l'anyada, em féu la següent observació: Ja havien de partir abans els pagesos amb el séu segar i batre! Vaig contestar-li que era molt relatiu el que acabava de dir, puig com no es coneixia altra mitjà de fer-ho, la gent lluitava amb el que tenia entre mans i ho feia tal vegada amb més afició que avui. Vé a compte això per aclarir que les millores assolides en el camp amb motiu de la mecanització, no les copsa igual un pagès que sàpiga què és fer-ho tot a mà, com el que ja ho ha trobat com està avui.

Si els que han passat mitja vida anant a peu darrera l'arada i el bestiar s'atàren una mica i reflexionen, trobaràn que avui, sense quasi esforç, damunt d'un tractor és anar a passeig per fer deu vegades més feina que abans. Avui, un home de seixanta anys fa la mateixa feina que un de trenta, amb la maquinària existent, la qual cosa no passava quan s'anava a peu rega amunt i rega avall. Es comprèn que el jovent trobi carregós el fer de pagès, perquè no sap el que és fer-

ho, diem-ne a mà. Com aquell que planyia els prínceps perquè no sabien el que era estar bé. Es clar, no sabent que és estar malament no es copsa el que és estar bé.

Parlant del llaurar mateix, quan s'anava a casa després de la jornada en un terreny difícil, què bé s'estava damunt la barana d'un tamborell, encara que hi hagués mal camí i les pedres abundessin enmig dels clots. Per què? El que es volia és descansar, encara que fós cantellut el seient. Avui amb els tractors, després de tenir un bon coixí encara es vol que sigui hidràulic per a eliminar sotragades, i també s'arriba cansat; però no és el mateix. Això no ho pot pas copsar el jove, i és una avantatge pel gran, que mirant enrera ha trobat una distracció fent en hores una feina que abans calia fer-la en dies i patint. I encara, el llaurar no era pas una tasca molt feixuga, comparat amb el cavar, per exemple.

Una de les feines que més ha evolucionat és la de segar i batre. Deixant el període de les màquines de batre, són molts els que encara recordem el parar l'airòl girar la batuda, apilar el gra, i si feia vent propici ventar-ho amb les forquetes, treure els baleïts, i tot això en ple sol, amb l'aggravant que com més picava l'escalfor més bé anava la feina. Es passava un dia i un altre enmig de la pols, i la calor acabava de fer el pes. I per fer el gra net, a punt de posar-lo al graner?. Solament ho sap el qui s'hi trobava. M'he saltat el segar també, perquè si volgués explicar tots els detalls d'una cosa i l'altra hi hauria tema per a omplir aquesta revista i d'altres. Solament vull fer una comparança amb el recol.lectar d'avui. Vos imagineu el contrast que representa la feina de les recol.lectores (cosechadoras) amb les del segar i batre d'anys enrera?. Això que d'una passada sola es facin alhora dues feines que eren considerades carregoses, no té punt de comparació. Això d'una passada és un dir, perquè no arriba ni a atansar-se de lluny el voler descriure una i altra manera de fer, d'abans i d'ara. Quina llunyania no existeix de fer la feina com deia més amunt amb la d'avui, que consisteix en cercar una ombra i esperar que el dipòsit de la màquina recol.lectora estigui ple, per a buidar el gra bo i net. L'adagi diu, parlant de coses oposades, que "hi ha una diferència com de la nit amb el dia"; aquesta n'és una d'elles.

Una altra de les feines oarregoses era la dels fems; menys mal que no n'hi havia com ara!. Un botó de mostra seria que es podéssin posar les mans d'un pagès al cap d'una setmana de remanar fems amb forquetes (per fer no gran cosa), al costat de les d'un altre pagès amb els mitjans d'avui, fent una tasca immensament superior. Això donaria un resultat com ja podeu suposar: mules o durícies en el primer, i mitjanament rasposes en el segon.

No parlem de la feina dels menjassos, com pot ésser la userda o l'herba grana. La diferència solament la pot copsar el qui les ha hagut de fer de les dues maneres. Un jove d'ara no se'n pot adonar i per tant no pot apreciar el valor de la tasca que es fa avui. Una altra aventatge que tenen els més grans, la de gaudir fent feina.

El cavar ja no té comparació, puig que ha desaparegut gairebé del tot dels nostres camps.

I el conduir el bestiar? Menys mal, repeteixo, que no n'hi havia com avui! Eren pocs els caps de qualsevulla mena que tenien les cases. Poc bestiar i molta feina, en relació a la manera com es condueix avui. Es passaven les vesprades trinxant canoques i pelant rabes o naps, al llarg de l'hivern. Qui no recorda el soroll típic d'una destreal damunt d'un soc, fent trossets de les canoques de blat de moro manejada per una persona, tan se val! Quan feia fred, amb les portes tancades i passant per algun carrer, eixia el soroll característic d'aquesta feina de cada casa que tenia bestiar.

Particularment, el nostre poble tenia la dificultat per a donar de beure al bestiar, havent de baixar al pou de baix, fés el temps que fés, sacrifici que solament els afectats poden descriure. I no parlem de la manera de netejar les quadres, que els fems abans no éren al femer passaven per tres forquetes com a mínim, i moltes més abans d'ésser enterrats per l'arada.

I el sembrar, que encara que no fós una tasca molt carregosa, en esdevenir-se els dies curts calia matinejar molt i no torbar-se gaire, si es volia fer feina, desafiant el temps, encara que fés fred, perquè la sembradura no s'allargués massa. Parlant del fred, i els guants on éren? Les riendes s'esmunyien dels dits, puig els piulots o bé l'estar balb feia que es perdés el tacte de les mans. Arribant a casa, per a descollar l'animal, la feina era per a desfer les riendes i guarniments, =

doncs no es tenia força per a llur maneig. Avui, ai avui!, quan els guants es refreden, posats a la sortida del tub d'escape ja estan en forma altra volta.

Cada any es sembraven faves; era una cosa típica; donaven un munt de feina; després de cavar-les, venia l'hora de recollir-les, i ja cal que es matinegés per a arrancar-les amb humitat. La gent començava de fosc per a poder fer-ne més tros doncs tan punt el sol picava s'havia de plegar. Avui es prendria a la gent per un

contrabandista, si es corregués a deshora com llavors. I si hi sortien frares, feina perduda!

De la ceba, un altre cas, però encara més exagerat. Cal tenir en compte que el seu cultiu durava gairebé tot l'any. Des del moment de sembra de les airoles fins a vendre l'últim manat, si és que el preu no anava massa bé, i aleshores s'entraven a dintre per a guardar-les, passava tot plegat uns onze mesos. Era de les poques coses que donava rendiment, però a costa de molts sacrificis. Per a arrancar-les calia fer-ho també amb humitat, ço que suposa fer-ho en unes condicions de terminades. Quant a lligar-les, a tothora de nit es veia algun llum de carbur penjat a unes forquetes, i els interessats lliga que lliga, puig la tasca era de fer-ho d'una en una. Si hi havia poca humitat es mullava la carena, i perquè durés més es tapava amb sacs; així podrien lligar més estona, doncs era una tasca molt lenta.

Entre altres coses més, que fariem molt llarga aquesta descripció, el treball de l'hort també té el seu comentari, sobretot pel fangar. Molt bona feina, però molt monòtona i no gaire lleugera. Bona feina en el sentit de ben conrear el terreny, però l'esquena en pagava les conseqüències.

Es podrien cercar innombrables comparacions de feines d'ahir i d'avui, però com he dit abans, seria molt llarg descriure-ho.

Parlant de feines, i a tall d'anècdota, en certa ocasió em trobava treballant de valent, i vet aquí que passa vora meu una persona i em diu: -per què trebal·leu tant?- Vaig contestar-li que perquè m'agradava, i replicà seguidament: -no ho crec, perquè el treball en sí no agrada a ningú; el que passa és que es treballa per a treure's la feina del damunt-. Tal volta tenia raó. Ho he pensat moltes vegades.

- Pere Coll Sala -

TALLERS

PRADA

CONSTRUCCIO DE MAQUINARIA AGRICOLA

remoles forratgers i
embaladores de bales cilíndriques

Carretera de Garrigàs a Palau de Santa Eulàlia. Polígon 2

GARRIGAS

tf- 56 80 85

Construccions metàliques

Francesc
Valent

reparació de vehicles

C/Centre, 1

TF- 50 60 05

EL FAR D'EMPORDA

ADOLESCENT

Ocell que voles del niu, estant desplumat encara
i et creus ésser molt millor que els ocells de suara
no vols escoltar consells ni d'àligues ni de garses
i seràs menjar d'un corb, en tan punt senti la flaira.

Ocell jove i atrevit, per a volar tan enlaire
qualsevol núvol d'estiu et farà saltar les llàgrimes
i no veuràs el camí que no coneixies gaire
i et pots trobar un mal vent que et faci trencar les ales.

Ocell que voles de pressa envers el teu primer amor
vola suau, no tinguis pressa, sossega els batecs del cor,
que et queda molt temps encara per a viure ta joventut;
si la malgastes de pressa seràs esclau d'un impuls.

Ocell que jo estimo tant, deixa'm que t'aconselli
que he volat per molts indrets, contra vent i a ras de terra
i porto el senyal al front d'haver tornat de la guerra.

— Fina Company —

L'Espantaocells

No fa massa dies, passejava per l'hort, i en un racó, sota unes bardisses, mig amagat per les ortigues i la brossa, vaig veure una cosa que em va entristir molt. Ben esparrecat i quasi desfet, es veia un espantaocells. Jo mateixa em vaig preguntar:

- Què ho fa que uns quants anys enrera encara se'n veien, i ara ja només en queden d'amagats entre les bardisses?

Per què els espantaocells no tornen a sortir en els primers dies d'abril (i qui diu abril diu tot l'any), arreglats amb un barret nou per a espantar els pardals que surten del niu?

Serà que aquestes màquines tan grosses i que fan tant de so roll els espanten i no gosen sortir?, o que les mateixes màquines fan marxar els ocells i ja no calen espantaocells?

Podria ésser també que ja no hi ha gent que en faci?

Sig com sia, a mi em va fer molta llàstima deixar-lo allà amagat, i per això vaig decidir aixecar-lo, arreglar-lo una mica i posar-lo al bell mig de l'hort. Però al cap de pocs dies ja tornava a ésser al racó, perquè feia nosa.

M'agradaria que aquest breu comentari servis per a animar a la gent a tornar a fer espantaocells, i a tornar a posar-los, que ben bonics que éren.

— Judith Jofre —

Prensa Comarcal

Prensa d'un poble viu

Què va ésser abans, la premsa o la notícia?. Es evident que no cal cap discussió. La notícia és tan vella com el món mateix; com la vida mateixa; Si més no, des de que l'home és home, l'envolta la notícia. Perquè cada dia li passen coses. Perquè cada dia descobreix que al seu entorn hi ha altres persones que parlen, que viuen, que s'estimen o s'odien. I a l'home li agrada, necessita dir i que li diguin què és allò que està passant. L'impremta serà, més tard, la resposta tècnica a una necessitat vital. Tan vital que es diu, i amb tota raó, que només l'home informat és un home lliure.

Es evident, encara que sembli un joc de paraules, que la Premsa té mala premsa. Es parla d'ella com d'aquell "quart poder" que fa i desfà, que treu i posa líders al seu gust, que escriu la història com li convé, que manipula la opinió. Es, certament, un risc. Es, però, l'altra cara de la moneda. Car és cert també que la premsa és símbol de la vitalitat d'un poble.

I és ací on volia arribar. Perquè, heus ací que

un poble podríem dir farcit de premsa comarcal. Deiaquells grans diaris d'acurada tècnica i tiratges hores d'ara s'editen a casa nostra un total de de premsa no diària, amb no menys de 918.020 publicacions de vegades arrelades des de fa comarca, o a penes noves al carrer, però gaitantveus de les inquietuds, dels desigs, de la seva gent. Testimonis de la seva història del futur que es volen construir. No hi ha Estat espanyol amb una incidència tan important-comarcal. I això, tot i reduint-nos tan sols diària. Cal destacar també la importància d'publicacions per a la normalització de la Vint-i-dos d'elles s'editen només en català un total de 677.120 exemplars, segons dades facilitades per l'Associació Catalana de Premsa Comarcal. Les altres, fora d'alguna excepcionalment en castellà són bilingües. Aquest és el cas concret de L'EMPORDA, en atenció a la nombrosa població immigrada de Figueres. En el nostre setmanari, cada col.laborador és totalment lliure en la utilització del català o castellà en els seus escrits, i constatem que el català té una clara línia ascendent. Sembla que es va perdent la por d'escriure en català.

No és gens fàcil tirar endavant la premsa comarcal. Sortir = al carrer amb dos o tres números potser sí. Però mantenir-se, continuar una setmana darrera de l'altra, no. El problema més sangrant és el de la seva manca de rendibilitat. Tanmateix, aquesta realitat no es pot considerar

Catalunya és xem de banda importants. A 28 publicacions exemplars. Són anys a la pròpia-rebé sempre por-les aspiracions de del seu present, i cap altra zona a l'tant de la premsa = a la premsa no-aquestes = llengua amb

CONSTRUCCIONES

F. MORILLO VEGA, S.A.

Calle Oliva, s/n. 1º B
Teléfono 50 68 53

EL FAR D'EMPORDA
(Girona)

Puigmal A 5

AMPURIABRAVA

tf- 50 56 99

CO-PA-NI

Construcciones Pavimentaciones

Nivelaciones

C/. Conde Zavella, 2

Peralada

TF. 50 27 62 Ext. 64-113-114

els orígens

de la

sardana

Molt s'ha escrit i moltes són les teories que s'han formulat sobre els orígens de la nostra dansa més representativa, i sobre l'etimologia de la paraula **SARDANA**. Però no són més que pures hipòtesis subjectives, que poden tenir més o menys credibilitat, doncs hi ha molt de mite i de llegenda entorn d'aquest tema. Però l'autèntica història molt probablement no la sabrem mai, donat que no existeixen testimonis escrits que ofereixin una base científica fins el segle XVI.

La primera documentació que fa esment de la Sardana és el "**Liber Consulat**", que es guarda a l'arxiu municipal d'Olot, i és una crònica dels afers municipals d'Olot des del 1520 al 1563.

L'allusió al tema que ens ocupa la trobem en un passatge relatiu al dia 5-8-1552, que diu:

"... Item concluderunt et determinarunt que's prohibisca lo ball de la sardana y altres balls deshonests..."

El sentit d'aquesta frase està en que en un principi devia ésser un ball litúrgic que es dansava a l'interior del temple; amb el pas del temps s'hauria considerat irreverent per l'Església, que el prohibí, passant a partir del segle XV a les places com a ball popular i convertint-se en dansa de divertiment o commemorativa d'esdeveniments populars.

A partir d'aquest, són molt freqüents els textos que parlen de la sardana, trobats a diferents llocs. Per exemple, un de l'any 1625 diu: "... Hi hagué sarau (...) Va començar amb el ball de dos a dos en vâries danses o amb la Cerdana, en la qual hi entren tots els que hi caben".

Quan a l'etimologia de la paraula **SARDANA**, la teoria més acceptada és la que es fa derivar de la paraula llatina "**corretana**", que segons Plini identifica el territori pirinenc equivalent a l'actual Cerdanya. Per això antigament alguns l'escrivien **Cerdana**. Aquesta versió té força acceptació doncs, per bé que no s'ha trobat cap documentació que la confirmi, tampoc n'existeix cap que demostrï el contrari. El que sí és cert és que el nom de sardana se li va donar molt posteriorment a l'existència del ball.

Al "**Llibre Vermell**" de Montserrat (segle XIV) es parla dels romeus o pelegrins de Montserrat, ballant el "**ball rodó**". Seria aquest ball rodó el mateix que més tard seria anomenat **sardana** ?.

A partir del primer estudi històriogràfic sobre el tema, que va fer En Josep Pella i Forgas en la seva "Història del Ampurdán" publicada al 1883, s'han publicat diverses teories, algunes ja apuntades per aquest autor. Anem les a veure tot seguit.

La versió que fou més fàcilment divulgada i favorablement acollida és la que li atribueix un origen grec, per la seva estètica i harmonia, en la que s'hi volia veure una base distingida com la de l'antiga Grècia. Els seus defensors la justificaven en l'existència en la Grècia actual de diferents danses en rotllana i amb els balladors donant-se les mans, una de les quals és l'anomenat "ayrtos". Arqueològicament el complementen amb les troballes de ceràmica pintada amb figures dibuixades en posició circular, a les illes de Creta, Samos, Focea i Xipre, corresponents als segles XV, IX i VI d'abans de Crist. També s'ha relacionat amb un passatge de la Il·líada d'Homer (llibre XVIII), on diu: "...Allí dansaven fadrins i fadrines formoses, les mans dels uns agafades al monyó del- de les altres" (...) "I aquells picaven ambdós peus a terra, en cadència reffilant i saltironant..."

Pella i Forgas ens diu que **Sartinsau, Sairdina o Shardana** era el nom que rebien els sards procedents de l'Empordà, Rosselló, Cerdanya i Sardanya, esdevinguts guàrdies faraònics a Egipte, i que apareixen gravats en uns relleus murals de Karnak, representats en posició circular.

37 Los hijos del Ampurdan, en cuanto hoyen la sardana, la bailan con grande afan.

Auca de les Festes de la Mercè de l'any 1870.

Una altra versió ens parla d'un origen astronòmic-religiós, en la forma de ritual celtibèric que es retia als astres i la lluna. El fonament documental el trobem en un passatge d'Estrabó, que parla de que en les nits de pleniluni, els celtibers dansaven davant les seves cases donant-se les mans, fins a trenc d'alba. Pella i Forgas desenvolupa una vegada més aquesta teoria, fent remarcar la coincidència dels 24 compasses que tenia la sardana curta original (8 de curts i 16 de llargs) amb les hores del dia, que es succeeixen en un procés que es repeteix com un cercle. Segons això, els curts, de música més trista, suau i lenta representen les hores de foscor de la nit. Els compasses de llargs,

que correspon a una altra part, més airosa i alegre, equivalen a les hores de llum i a la presència del sol, que dona escalf i vitalitat. El contrapunt simbolitza el cant del gall a l'albada, que assenyalava el pas de la nit al dia, i musicalment separa els curts dels llargs.

Una altra hipòtesi orientalista ens parla d'una dansa originària de les costes del Mar Negre, que es balla actualment a Ankara (Turquia), en la que els dansaires en cercle fan passes alternativament a dreta i esquerra en tres temps amb les mans baixes, mitjanes i alçades.

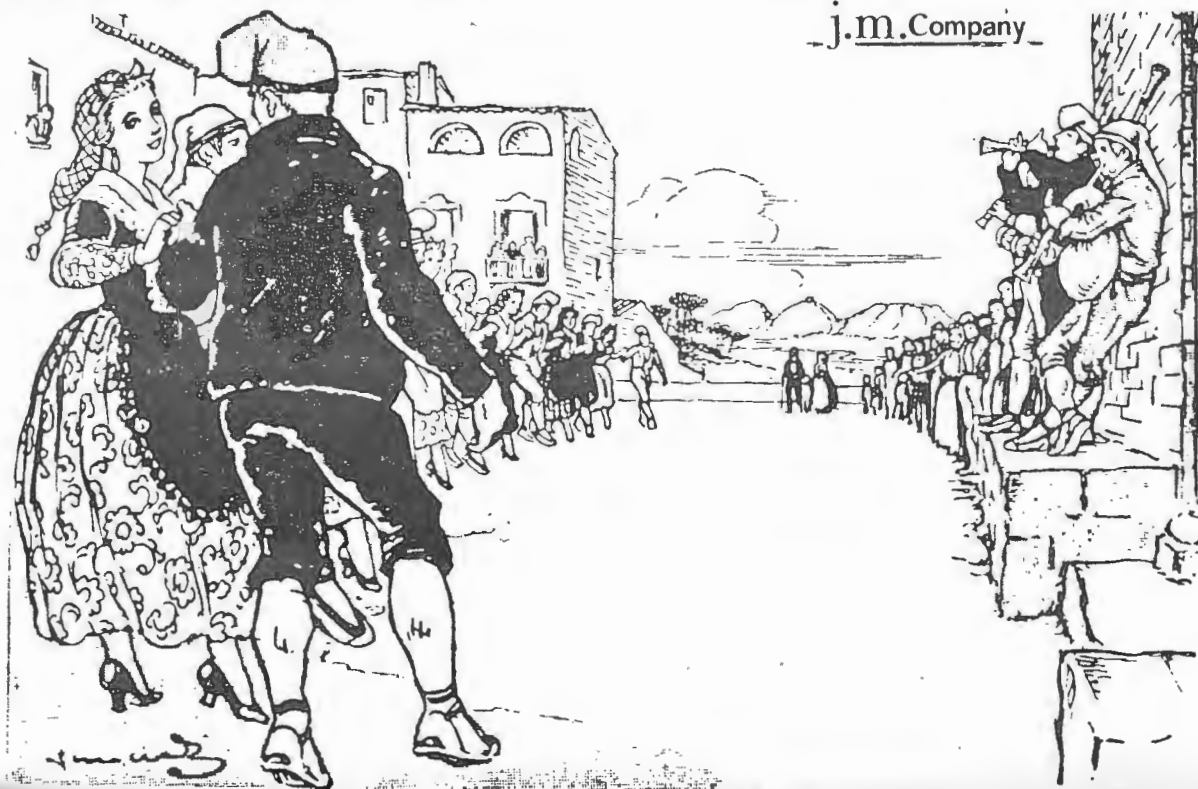
També al sud de Rússia es balla una dansa eslava anomenada "Gorowod", que guarda alguna semblança amb la sardana, per la seva evolució circular.

El conegut assagista empordanès Alexandre Deulofeu, teoritzador de la temàtica de la Història i de que l'art romànic va tenir el seu bressol a l'Empordà-Rosselló amb molta antelació a la resta d'Europa, seguint en la mateixa línia diu que no cal cercar l'origen de la sardana fora de les nostres comarques, sino que "les arrels de tota la música occidental les hem de buscar en el nostre Empordà", ja que "l'Empordà és fonamentalment l'únic poble creador d'Europa, afirmació que particularment considero excessivament xovinista.

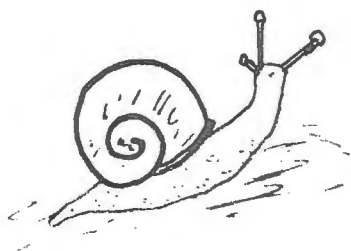
Antecessor o coetani de la sardana és el "Contrapàs", ball que deuria tenir el seu origen en una barreja de dansa pagana grega i cant salmòdic cristià, que també devia ballar-se inicialment a l'interior dels temples, passant més tard a les places per suposades irreverències irreligioses en la seva interpretació. En aquest ball els dansaires evolucionaven a dreta i esquerra, agafats per les mans, en rengle o arc, podent àdhuc tancar el cercle en alguns casos. Ambdós van evolucionar paral·lelament i éren interpretats conjuntament. A la biblioteca del Castell de Peralada hi ha un manuscrit del segle XVIII, on es diu "...y el contrapàs suele durar poco más de medio cuarto de hora y acabado se sueltan las manos, se rompe la cuerda y se forman círculos de tres, cuatro o más parejas, que baylan (dándose las manos) una especie de contradanza en la qual solo se sueltan para hacer saltar las Mugerres en los puntos finales de la danza". Aquest detall, però, de fer saltar les dones, és una mica obscur d'explicar-se en el cas de la sardana.

En conclusió, si bé es descarta ja que la sardana hagi estat importada de la Grècia pre-clàssica, les hipòtesis actuals apunten cap una arrel autòctona ibèrica, amb influències posteriors de la dansa grega, que li va donar el toc de bellesa i harmonia que actualment posseeix★

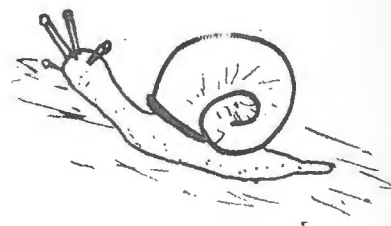
-J.M. Company-

-Ball del contrapàs-

La Cargolada

Per mitja festa celebrar
nosaltres homes del camp
us diré més endavant
el plat que acostumem a menjar.

Aquest plat que tothom vol
principalment a l'hivern
és el banyut cargol
que tan gustós el mengem.

Arriba a casa amb el volant
surt sempre tendre i bonic
i el trobem molt bo menjant
més que el pollastre rostit.

El meu gendre s'ho passa molt bé
anant a caçar i gratar vores
doncs en troba en poques hores
un parell de cents, si no més.

Aquell deliciós banyut
sobre una llauna posat
queda tan ben torrat
que quan el punxes ja surt.

Fet de tomates del nostre hort
tróssos de cansalada i "cuixot"
et queda una salsa que es pot
fins i tot llepar els "llembrots".

Després de la cargolada
es fa un foc que, a poc a poc
faci una brasa a pertot
per a coure la costellada.

Amb la costellada de xai
hi fem un plat d'all i oli fort
que queda dur com un roc
i que dóna gust xucar-hi el tall.

Per a refinar i acabar
una garrafa del nostre vi
dels raïms que varem collir
ben fort i de bon paladar.

Després d'aquest bon dinar
se'n va a estirar sobre el llit
i queda el pagès adormit
fins l'hora d'anar a sopare

Carta oberta a l'Ajuntament d'El Far

Benvolguts Senyors:

Una vegada més arribem a les portes de la nostra Festa Major de Sant Martí. Una vegada més també haurem de sentir les lamentacions de la gent i ens haurem d'avergonyar de la manca d'un local adequat per a aquestes celebracions. Durant aquests dos dies, tothom hi dirà la seva (que aquesta sala és indecent, que s'ha de fer un local, que s'ha de formar una Societat, que això no pot seguir així, etc..). Passada la Festa, tothom es refredarà i tots els ideals s'esvaïran, com si se'ls emportés la tramuntana, i l'any vinent tornarem a estar en les mateixes condicions, com la roda del trull dóna voltes i més voltes al mateix lloc, per culpa de l'eix que no li deixa fer altra cosa.

I certament, és que això no pot seguir així. La nostra paciència té un límit, i per això ara diem PROU!!!.

El motiu d'aquesta carta no és altra que donar a conèixer a aqueix Consistori i als veïns d'El Far la raó per la qual la Festa d'enguany serà molt menys llufida que les dels darrers anys. No és pas per causa accidental, ni per manca d'idees, ni per raons econòmiques.

Creiem que el Grup de Joves, en els sis anys que porta d'existència, ha donat proves suficients d'esperit de treball, de dinamisme, de ganes de fer coses positives pel nostre poble, i de realitzacions.

PUNT
DIARI

El Far d'Empordà Dificultats per trobar un terreny per a equipaments

EL FAR D'EMPORDÀ (Del nostre corresponal). — El poble del Far d'Empordà ha sobresortit darrerament pel ressorgiment i èxit de les festes i d'altres actes populars, cada vegada més accentuat i evident, com és la manca d'un local adequat per a la celebració d'actes públics.

De quatre anys, ençà, s'han estat fent gestions per part de l'Ajuntament per a l'adquisició d'un terreny anomenat «l'era d'en Dalmau», que farà situat al bell mig del poble, i que reuneix les màximes condicions per poder-hi construir un local. Aquest terreny és públic, però referent a ell hi ha un dret d'ús per part d'alguns veïns, que prové de quan antigament era dedicat a era comunitària, i s'emprava per batre-hi el gra.

Ara el problema per a la recuperació del terreny en bé del poble rau en l'oposició dels qui no en són propietaris, però que tenen el dret d'ús, que en l'actualitat no s'exerceix.

nat insistentment la col.laboració del poble de dues maneres: participant en els actes que organitzem, i fent realitat la construcció d'un local adequat, que possibiliti les nostres aspiracions. La primera, gairebé sempre l'hem obtinguda; la segona, aviat serà llegenda si no hi posem un bon remei.

Aqueix Ajuntament ens prometé, aviat farà quatre anys fer-se'n ressó. Nosaltres hi hem tingut fe i mai fins ara no els hem fet cap tipus de pressió. Ens consta, ho reconeixem i agraim, que s'han fet gestions i que han sorgit problemes aliens a la vostra voluntat (reproduïm aquí al costat una nota de premsa al.lusiva al tema). Però no n'hi ha prou. Creiem que hi ha hagut temps suficient per a trobar una solució efectiva.

Al llarg d'aquests darrers anys, els actes que hem organitzat han seguit una escala ascendent, produït de la experiència i de la incorporació de nous elements a la nostra tasca. Però ara hem arribat a un punt estàtic, impossible de superar o millorar. I no és que ens manquin idees ni voluntat. Simplement, la única limitació que tenim és la de no disposar d'un espai suficient i adequat per a encabir-hi la gent i per a celebrar actes de més qualitat o envergadura (teatre, concert, ball, etc..)

En el sí del Grup de Joves ha aparegut ara una certa apatia, una desilusió, motivada per la manca de resposta a les nostres, creiem prou justes i pacients, peticions. Podríem haver renunciat a l'organització de la Festa d'enguany, com a mesura de protesta, però creiem que "el poble" en general no hi té cap culpa. Per això volem manifestar la nostra disconformitat amb aquesta reducció, i com a mesura de força a llarg termini, prometem arribar a una passivitat total, si la nostra petició no es fa realitat en el

transcurs de l'any vinent. No ho desitgem de cap manera, però no podem renunciar indefinidament a les nostres aspiracions.

Amb el degut respecte i consideració.

EL GRUP DE JOVES
d'El Far d'Empordà

VISCA LA VIDA !

Els núvols de boira que envaeixen les ciutats
són apartats per una bufarada de vida
i els monstres de ferro i ciment
són engolits per terratrèmols immensos.

Les aigües brutes dels rius s'introdueixen dins la terra
i apareixen més avall completament nítides i fresques.

Les cadenes i corretges es trenquen
i les gàbies s'obren
i aparells i màquines de tota mena deixen de funcionar.

I tot espai de sol es cobreix d'herba fresca i verda
i les plantes ho envaeixen tot.

I els ocells folls d'alegria piulen sense parar
i les bèsties i feres de tota mena es troben lliures
completament lliures

i els peixos neden sense trobar
cap xarxa que interrompeixi la seva marxa.

I tothom es troba feliç:

Les flors sorgeixen i esclaten arreu,
els arbres s'alcen per damunt d'altres arbres
i puguen fins lo ilimitat, sense témer ésser tallats,
i tota planta vivent sap que mai més serà trepitjada.

I tothom es torna foll,
foll de desig, foll de plaer.

I el sol llueix més que mai,
ferint els ulls, si se'l mira cara a cara.

I la flama que conservava
restes de vida damunt la terra
es converteix en un gran incendi,
i pertot arreu hi ha inundacions d'amor,
inundacions de pau.

El miracle impossible s'ha fet possible
i comença el regne de la vida.

L'últim home ha mort.

La raça humana ha deixat d'ésser.

Visca la vida!

Mort a la mort!

FESTA MAJOR

1982

Programa d'actes

DISSABTE DIA 13 DE NOVEMBRE

- A les 16 h. Partit de FUTBOL-SHOW entre els nois i les noies d'El Far.
- 16,30 h. Partit de futbol entre casats i solters
- 22,30 h. Ball de nit amenitzat pel conjunt "SOL IXENT"
A la mitja part, elecció de la Pubilla i l'Heru d'El Far d'Empordà.

DIUMENGE DIA 14 DE NOVEMBRE

- A les 11 h. Ofici solemne en honor de Sant Martí
- 12 h. Audició de sardanes per la Cobla BAIX EMPORDA
Vermut de germanor
- 16 h. Festival infantil, amb actuació del cantant animador "NOE"
Xocolatada de fi de festa.

Protagonista:

LA NOSTRA PUBILLA

MARIA ISABEL MORADELL TETILLA, "Marisa" pels familiars i amics 17 anys. Pubilla d'El Far d'Empordà 1981-1982. Anem a mantenir una conversa amb ella, a fi de conèixer-la més a fons.

- **Marisa, tots sabem que estudies, fins on has estudiat i fins on penses seguir?**
  - == Tinc l'EGB, el BUP, francès, anglès, dos cursos d'alemany, ara estudio COU, i un cop estigui d'aquest ja no vull estudiar més.
- **Què és el que més t'agrada fer? I el que menys?**
  - == El que més m'agrada és llegir, i el que menys és haver-me d'esperar o fer que m'esperin.
- **Saps cuinar?**
  - == M'agrada molt. Ho practico. Tinc especialitat en coques i altres postres.
- **Defineix-te a tu mateixa. Com ets?**
  - == M'agrada parar-me a pensar, imaginar-me coses, però dins de la realitat.
- **Digue'ns tres paraules que cregueis que defineixen el poble d'El Far.**
  - == Airejat, molt ben situat, i amb molta vista.
- **Digues un llibre, una cançó i un animal.**
  - == De llibre "El Anillo", de Danielle Steel. Una cançó: "Me olvidé de vivir", de'n Julio Iglesias. Un animal: el gos.
- **Què és per a tu la política?**
  - == No ho sé. No m'he parat mai a pensar-ho.
- **Actualment la joventut és molt criticada per la gent gran. I tu què en penses?. Com la defendries?**
  - == Crec que tots són joves i el que volem és obrir-nos un camí en la vida.
- **Parlen ara de l'elecció. Tot començà a El Far. Esperaves o desitjaves ésser elegida?**
  - == No m'ho havia pensat mai, ni tampoc ho desitjava.
- **Com t'ho vas prendre?**
  - == Amb molta il.lusió. Em va agradar molt.
- **Explica'ns tot el que va passar després de l'elecció a El Far.**
  - == Per les Fires de Santa Creu a Figueres es va fer l'elecció de la Pubilla de l'Empordà, i aquí vaig ésser elegida primera dama d'honor.
- **Quants regals, Marisa?**
  - == Ui!, molts i molts. Els que més recordo són: uns pantalons, un jersei, una capsa de maquillatge, ampolles de licors, un mocador de coll, bombons, un album de fotos i moltes coses més.

— Després d'aquesta elecció vares anar a Solsona, veritat?

== Sí. Allà va ésser tot molt maco. Es un poble com Castelló, emmurallat. Els actes van començar el dissabte al matí. Ens varen fer un examen escrit de cultura catalana i general, i de temes d'actualitat. Més tard vam descobrir una placa a la plaça i varem anar a l'Ajuntament. Després de dinar, ens varen donar un número a cada una de nosaltres, i per l'ordre que tocava ens feien preguntes. Havent sopat hi havia ball i discoteca. El diumenge varem anar a missa a fer ofrena a la Verge, i després es va fer l'elecció de les quatre Pubilles provincials i de la de Catalunya.

— Quantes noies éreu?

== Doncs, en total érem 35 noies, però de Girona solament n'érem quatre.

— I com va anar l'elecció?

== De les trenta-cinc noies en van triar una, que seria la representant de Catalunya. Després, de les representants de cada província en triaven una.

— I de les quatre representants de Girona, la Marisa va ésser l'escollida com a PUBILLA DE LES COMARQUES DE GIRONA, motiu pel qual tot el poble se n'honora i et fellicita de tot cor.

Amb molt d'orgull publiquem aquí al costat un retall de premsa de l'article que es va publicar en el setmanari empordanès "HORA NOVA" de Figueres.

— Marina Pujolàs —

**HORA
NOVA** Periodic
Independent
de l'Empordà

la Pubilla del Far

Elegida Pubilla de les nostres comarques

(Redacció).— Els passats dies onze i dotze de setembre es celebraren a Solsona les festes d'elecció i proclamació de la Pubilla de Catalunya. En el decurs d'aquestes festes fou escollida Maria Isabel Moradell, actual Pubilla del Far d'Empordà, com a Pubilla de les Comarques de Girona.

Cada any el Foment de les Tradicions Populars convoca

aquest certamen, al que concorren Pubilles d'arreu de Catalunya. Enguany la festa es celebrà, com ja ha quedat dit, a la capital del Solsonès amb l'assistència, entre altres de les Pubilles de Llançà, Elisenda Gurri, la de Figueres Concepció Perez, i la del Far, Maria Isabel Moradell, la qual sortirà elegida Pubilla de les Comarques de Girona i dama d'Honor de la de Catalunya.

agricultura

SAIGA

ramaderia

aplicacions hidràuliques

Carrer de la Creu, 8

Tel. 21.43.02

GIRONA

Ctra. N-II Km. 720,1

Tels. 47.64.10 - 47.64.09

FORNELLS DE LA SELVA

Carrer Vilallonga, 9

Tel. 50.13.15

Carrer Mar, 5

Tel. 50.40.58

FIGUERES

**alçats
arbonell**

**sabates
especials
per a**

Plantilles ortopèdiques (home, dona, nen)

SERVEI DE REPARACIÓ

SABATES A MIDA

c/ RUTLLA, 33
OLIVA, 31

FIGUERES

Telèfon 50 54 29

RONDALLA

Si hi ha algun sentiment que ha acompanyat a la humanitat a través de tots els temps, és la indecisió.

En efecte, si pensem una mica, veurem que la capacitat de prendre decisions és una de les facultats més importants en la vida de l'home. I la majoria de la gent no té aquesta facultat molt desenvolupada, i així davant moltes situacions dubta i no decideix. I sovint aquests dubtes representen una tortura per a l'esperit, un trasbals per a l'ànima. I així hi ha persones que cercant una resposta s'ofeguen en un mar de indecisions.

I recordo la rondalla que m'explicava l'àvia, quan jo era petit, a la vora del foc:

"Hi havia una vegada, en un temps llunyà, quan les bruixes removien cada nit barrejes misterioses en perols fumejants, una terra anomenada Espanya. Era composta de diversos regnes independents, i en un d'aquests regnes, el de Catalunya, en una població com tantes, hi havia una masia que s'assentava en un turó vora el bosc. Des de la masia s'extenien terres de llavor i feixes de bosc, i a pocs minuts en un bon cavall s'arribava al nucli del poble, presidit per la mole enorme del castell del senyor comte.

A la masia hi vivia la família de'n Massagran. Hi vivien, sí, però sota els peus ultimament tan pesants del senyor comte. I això era una de les coses més petites que rumiava en Joanot Massagran un dia soleiat, quan llaurava els camps per a sembrar-hi el blat.

No corrien pas bons temps per en Joanot. L'estiu passat la secada havia marfit la collita, la pesta havia fet estada a casa seva, matant gran part del bestiar i deixant molt malmesos els altres. I és clar, el comte havia exigit = els delmes que li pertocaven i practicament havia deixat en Joanot a la misèria. També la seva dona, la Mariona, havia agafat un fort refredament, del qual enca = ra no s'havia refet del tot.

El pes feixuc de tantes desgràcies aplegades semblava encongir les espatlles de'n Joanot, que de tantes abans se n'havia sortit sempre amb el cos ben = dret. Potser era perquè un any faria aviat, la lleva s'havia emportat el séu = únic fill en Jaume.

En efecte, les guerres internes entre les diferents faccions, feien que el senyor comte hagués anat a la guerra, i per a obtenir gent per a fer-la, havia utilitzat la lleva, generalment agafant a la gent per força. Així havien = arrossegat en Jaume cap a vés a saber on, i adestrat en les armes. Ell que era tan pacífic i poc amic de les trifulgues!

Un viatger que havia fet nit al poble, contà que per tot el territori es = panyol les guerres, les rebel·lions i les matances estaven a l'ordre del dia. = Els exèrcits lluitaven uns contra els altres, i els altres amb els de més enllà. Uns amb el rei, els altres contra el rei o buscant el propi profit. Mortandats orims, saquejaments n'eren els resultats. En Joanot venia vell patint per en = Jaume i per la dona, que si encara era malalta en tenia la culpa el cop rebut = en veure que se li emportaven en Jaumet.

Qui posaria ordre en tot això? Qui faria tornar el fill, qui curaria la dona i faria reviure el bestiar?

Potser el que anomenaven "Rei desterrat", que deien era a França prepara = rant la seva tornada per a arreglar les coses. Però era molt jove encara, poc veterà en les arts de governar. No era gaire gran cosa, tan poca cosa potser = com el fill del comte, que des de que el seu pare era fora a la guerra només fe = ia festes, i vinga beure i fer xivarri, i cavalcar amb els seus soldats pel bell mig de les terres, fent tota classe de maldats. Es clar que de maldats i despe = ses inútils també n'havia fet el rei actual, encara que com en Joanot prou bé = sabia, ell no n'havia conegut cap de bo.

I s'encontrava més i més sobre la rella i semblava entrebancar-se amb les terrasses.

Tenia el cap ple de pensaments foscos, i rumiava que s'acostava el dia fatídic, i a hores d'ara ni ell ni la dona sabien què fer...

Vet aquí que de sobte es va sentir un fort espetec i l'euga va trontollar, perdut el ritme. En Joanot amb gran esglai veié que la rella s'havia trencat = per la meitat, i posseït per una ràbia enorme deixà anar una sèrie de renecs = contra la rella i el món en general. Passat però el moment de la foguerada, va estranyar-se que en un terreny com aquell, sense rocs, hagués trencat l'arada. I en desenterrar el tros d'estri, quina fôu la seva sorpresa quan va veure que la rella era clavada en el que semblava ésser una mena de cofre.

"Valga'm Santa Maria!!, exclamà. Què és això?. Veiam si he trobat un tresor jo!, I si fós el botí dels pirates berberises?. Ai, ai!"

Impulsat per un gran delit desenterrà el que era efectivament un cofre de = bona mida, reforçat amb barres de ferro i tancat per un sòlid candau. Com va = poder carregà el cofre sobre l'euga i féu ràpidament el camí cap el mas. Expli- cada la història a la seva muller, un fort i encertat cop de mall va fer saltar el candau. Seguidament, amb mans una mica tremoloses, en Joanot aixecà la tapa.

Al moment, en mig d'una gran remor, de l'interior sorgí un núvol espès de fum de mil colors fantàstics; una foscor terrible ho cobrí tot, i en la boira = es formà una imatge. Imagineu un home gegantí, amb el tors nu, braços creuats, mirada terrible i amb el cap cobert amb un turbant d'aquells de diadema al mig. I es va deixar sentir una veu semblant als trons darrera les muntanyes:

"Jo us saludo, oh bona gent! Res no heu de témer de mi. Sapiguen que sóc = un geni oriental, a qui les arts màgiques d'un bruixot enemic meu van empreso- nar dintre el cofre. I vosaltres, sí vosaltres humils mortals, m'heu alliberat. Així doncs, podeu expressar el desig que més agradi a la vostra ànima, l'anhel = més profund que tingueu, que podeu estar segurs que jo us l'acompliré."

Aquestes paraules paralitzaren al matrimoni, però d'una revolada la Maria es posà a cridar mentre sacsejava fort el seu marit: "Joanot, que no ho veus? Joanot! Que la sort ens ha beneït! Aquí tenim la solució al nostre dilema, i amb la solució del dilema, l'arranjament de tots els mals i problemes! Pregun- ta-li, pregunta-li, Joanot!"

I avançant un pas en Joanot amb els ulls humits, preguntà amb veu supli- cant:

"Contesta, oh geni, a la pregunta que més tortura i trasbalsa els nostres esperits. Parla!. A qui hem de votar el 28 d'octubre?"

Però el geni no digué res; mirà tan sols a la parella amb gran compassió i amb un moviment es tornà a fer boira, i la boira desaparegué i no quedà res.

I fixa't bé, fill meu, em deia l'àvia, que el geni ja els hagués volgut = contestar; el que passa és que no podia, perquè ell era un senzill geni orien- tal, que tan sols podia donar riqueses i palaus, i per a respondre aital pre- gunta s'ha d'ésser el mateix Gran Geni de la Saviesa."

-.0000.-

(Dedicat a tots els indecisos, abstencionistes, indiferents i passo- tes que el passat 28 d'octubre van formar el percentatge (21 %) d'abstenció, amb tot afecte.)

- Pere Valent -

El II CONCURS DE TRACTORISTES

El dia 18 de Juliol d'enguany, i dintre dels actes de la Festa d'Estiu, va celebrar-se a El Far d'Empordà el II CONCURS DE TRACTORISTES, amb molt èxit de participació.

En un dia calorós plenament estival, sota un sol que queia com un

plom sobre les closques, els 14 concursants inscrits van anar realitzant - una darrera l'altra i correlativament les quatre proves que hi havia programades: el vuit amb la cuba, el recorregut entre dues ratlles amb els ulls embenats, el llançament d'anelles als pals verticals, i la balança sobre dues felipes i el rauleu travessar (si bé aquesta no era puntuable). En totes elles es comptava el temps i es penalitzaven les falles.

Al final, va resultar guanyador En Josep Me Figueras, d'Orriols, quedant segon En Joan Moret; i tercer en Josep Vidal.

Crec que s'hauria de potenciar aquests concursos, que són interessants perquè si bé un bon domini de volant no es garantia de bon pagès (o bon tractorista, avui tan se val), - serveix per a demostrar que també els pagesos són capaços de fer malabarismes.

- J.M. Company -

el guanyador

Sociedad Anónima Regàs

CONCESIONARIO OFICIAL PARA
LA PROVINCIA DE

 Motor Ibérica sa

MF

Maq. Industrial
y de Construcción
Tractores
Maq. Agrícola

PERKINS

Motores

JEEP

Vehículos
Agrícola-Industrial
todo terreno

EBRO

Tractores
Maq. Agrícola
Maq. Industrial
y de Construcción

AVIA

furgonetas -
y
camiones

Carrer Empordà, 100
FIGUERES Tel. 50.32.12

c/ Madrid, 2
OLOT Tel.26.16.54

Serrelleria Construccions Metèl·liques

TALLERS

JOSEP PAGES

Carrer de dalt

TF= 50 60 02

EL FAR D'EMPORDÀ

LA VIDA

Oh! neta i cristal.lina vida
com aigua nascuda de les roques
que de sobte t'embruts de fang
de dolor i de morts.

Caminem sentint-nos dins nostre
el rellotge de la nostra nit
que tallant el temps
va fent caure al fons de l'existència
els minuts de la nostra vida
com les fulles dels arbres
enmig del fred de la tardor.

La vida apareix en nosaltres
com aigua suau en la mirada
com cotó blanc prop de les galtes
com poncella d'una flor tancada dins el marc del món.

Per això la vida és sinceritat i alegria
alegria com la vinya
que reparteix a tots els seus raïms
perquè amb el vi de les seves entranyes
i el teu amor d'aigua nascuda de les roques
escolareixi els meus sentits "sentiments"
per a veure l'esplendor terrestre.

El que sento dintre meu:

Es el palpitari del meu cor, fet ànsia per la vida
Es una ànima morta, per un impossible
Es una ment fosca, ennuvolada peïs dubtes
Es un esperit dèbil, per un ideal
Es una esperança vana, per un final feliç
Es la il.lusió constant per trobar dia a dia
aquell instant que ens fa somriure.

Fina Farraró

Si un pesar et sucumbeix de la vida
deixa'm compartir-lo
que jo trobaré la forma
de sentir dins meu
la gran força de l'entendiment
per a fer esvaïr els mals esperits
que et porten a aquesta crisi emocional
fent-la tan sols un instant de goig.

SOMNI

A les onze del matí d'un matí d'estiu, em trobava disfrutant a la platja amb una de les millors aficions que tinc, i que és la contemplació del mar. Havia arribat a la platja mitja hora abans, i degut a la calor, ja em començaven a regantellar les gotes de suor pel front, però jo ni me n'adonava, doncs les petites onades i el xip-xap de l'aigua com a música de fons, acaparaven tota la meva atenció.

De sobte, a uns dos-cents metres mar endins començà a alçar-se una columna d'aigua d'uns dos metres de diàmetre; l'aigua pujava amunt amb una velocitat vertiginosa, com si fós xuclada amb unes bombes molt potentes des de l'espai. Al principi vaig trobar estrany el que succeïa; inclòs em vaig preguntar si el sol no havia afectat el meu enteniment, fent-me veure coses irrals. Però en veure que aquella visió no desapareixia del meu davant, vaig començar a espantar-me de debó; no m'explicava el que succeïa, ni a què era degut, ni per què succeïa. Realment pensava que em tornaria boig. Aleshores, més reposadament, vaig intentar esbrinar la causa d'aquell fenomen. Hi havia la possibilitat que fós provocat per una bèstia marina, però vaig comprendre que en el mar no existia cap animal per a conèixer, i que de totes les bèsties conegudes no n'hi havia cap capaç de provocar una cosa així. Llavors = vaig alçar el cap intentant descobrir un aparell extraterrestre, però vaig haver de clucar els ulls, degut a la lluminositat del sol, doncs allà dalt només hi havia l'astre Rei. També vaig pensar en la possibilitat d'un miracle diví, però avui en dia ja no se'n fan d'aquesta classe de miracles; i alhora que continuava cercant els possibles orígens d'aquell fenomen, vaig adonar-me que hi havia una altra cosa que no funcionava; el nivell de l'aigua havia anat baixant paulatinament, i això em va estranyar més, perquè per molt que s'alçés aquella columna d'aigua, de cap manera podia reflectir en = el nivell d'aquella immensa quantitat d'aigua que hi ha en el mar; i em va estranyar fins que vaig veure una columna similar a aquella uns vuit-cents = metres més avall, i a la seva dreta una altre, i més enllà una altre columna, i tot seguit anaren sorgint de l'aigua un munt de columnes que s'alçaven en la mateixa direcció que la primera, cap amunt. Tanmateix, en aquells moments jo ja pressentia un desastre, i espantat com estava, no podia marxar, ni tan sols moure'm.

Continuava intentant esbrinar el que succeïa, quan aixecant la vista amunt vaig veure que el sol no lluia el que normalment sol lluir, en un dia = clar cap el migdia. Era com si li faltés un tros en un extrem, que a mesura que passava el temps s'anava ampliant. El dia esdevenia cada vegada més ennuvolat o boirós, i la foscor començava a envair-ho tot.

Per un moment vaig creure que el mirar tanta estona el sol m'havia produït ceguera temporal, però no era això; semblava cosa de bruixeria, com si totes les maldicions juntes s'haguéssin desencadenat damunt la terra a un ma teix temps.

Una altra cosa curiosa succeí seguidament. A la vegada que el sol anava disminuint la seva lluminositat i la foscor guanyava terreny, -com si el sol s'apagués- vaig començar a tenir esgarrifances de fred, cada vegada més seguides i intenses, fins arribar a un tremolor continu i angoixant. El fred, aquell fred salvatge, va aconseguir canviar la por que tenia en pànic. Allò realment no era normal, doncs en ple estiu, durant la nit, quan tampoc no = llueix el sol, la temperatura ambient baixa força en comparació a la calor = del migdia, però no d'aquella manera.

El sol acabava d'apagar-se; ja no existia, i les columnes d'aigua, pel soroll que feien fins llavors i que deixaren de fer, ja no s'alçaven amunt. Cinc minuts després d'haver apreciat això, en un "flash" d'entement comprenia el que havia passat. Tota l'aigua del mar, en alçar-se amunt en forma de columnes, havia arribat al sol, apagant-lo tot seguit. Semblava estrany i impossible, però jo no trobava cap més explicació a aquell fred intens que feia, i que començà alhora que el sol deixà d'existir. Una vegada vaig comprendre això, i arrodit com estava, en posició fetal, només feia que preguntar-me per què els homes erem tan estúpids, i no varem aprofitar mentre podiem, la immensa energia que ens donava l'astre Rei, i per què durant tant de temps que havíem estat en condicions d'aprofitar-la, l'havíem deixat de banda, desaprofitant-la arreu. Però ja no hi havia preguntes que valguéssin. Ja tot s'havia acabat.

- Ei, noi !, desperta't, agafaràs fred aquí !

Quan vaig girar el cap i vaig veure aquell home al meu costat, que em tapava un sol que llufia més que mai, vaig creure en una alucinació, producte del pànic, la fred i tot el que havia vist.

Però no, no era res de tot això. Aquell home era verídico, i el sol que llufia al seu darrera també, i pel contrari, tot el que havia vist anteriorment sí que constituïa un somni, un terrible somni.

D'ençà de llavors, quan vull obrir una aixeta, inconscientment m'hi penso dues vegades, i d'ençà de llavors tampoc no he deixat mai cap altre aixeta oberta, cosa que feia massa sovint.

Josep Coll Hospital

VESPRE DE MELANCONIA

Amb mans com de oec et vaig temptar el oes
precipitat per un fosc desig brusc
Vaig avançar pel teu oes
com per un incendi espès, entre fum i flames
obrint-me pas decidit i penós
Tinc un record vermell a les pupil·les
-la vermillor d'unes flames o de sang-
com el record d'un forn
on hagués vist tota la llenya encesa.
Ulls socarrats i incendiats de veurs't.

Tant com el oes m'has omplert el cervell
i amb altres ulls que no pas aquests ulls
per sempre et veig, te'm representes, ets.
Tu em pots deixar, anar-te'n
jo sempre et tindrè en el moment millor
car he sabut assumir-te
i ja ets en mi més que no ets en realitat
i tu esdevens sols una còpia
per uns mitjans que desconec.
L'original és en mi per sempre.

FARUS BOIG

Diversos models de rellotges que va estar mirant el Consistori, abans de decidir-se pel que hi ha actualment.

Ciudadans d'EP Far d'Empordà disputant-se el títol de "campaner major". Abans de que es féssin mal, el Consistori decidí que les hores les tocarien una vegada cadascún d'aquí que les hores repeteixin.

Natius d'El
Far esperant
que el rellotge
toqui a migdia
pel "ranxo"

Flash-Farus

- * Ens hem enterat de fonts fidedignes que les farmàcies de Figueres i de part de l'estranger van acabar les pastilles contra l'insomni, coincidint així amb la posta en marxa del rellotge del campanar. Quines nits, mare !!
- * Segons un diari local, el primer dia que el rellotge va tocar a migdia es va produir un fet curiós: hi hagué des de gent que va sortir amb galledes a apagar foc, fins a algun ciri que va sortir amb l'escopeta del "domatén".
- * Hi ha fins i tot algun especulador que per a l'entiu vinent té pensat muntar una plaça de braus a El Far, degut a la gran afluència de turistes que passen els diumenges a la tarda per a agafar l'autopista cap a Vila-Seca.

Josep Oliva

FERRETERIA
Y MAQUINARIA AGRICOLA

Miguel Robert Noguera

distribuidor

Calzada de los Monjes, 4 y 6
Pozo Artesano, 3 y 5 - Tel. 50 25 55

FIGUERAS
(Gerona)

Perruqueries

Juanmiquel

Carrer Nou, 44
telèfon 50 16 22

**JUANMIQUEL
JUNIOR**

Juanmiquel - 3

Pujada al castell, 15
telèfon 50 81 77

ALTA PELUQUERIA
MASCULINA

A stylized illustration of a man's face in profile, looking to the left, with a large, bold, stylized letter 'J' to its right. The 'J' has two dots above it, resembling a hairbrush or a specific hairstyle.

**juanmiquel
junior**

la junquera, 28
tel. 50 44 28
figueras

Figueres

LLUITA DE TOTS PER LA VERITAT EN EL FENÒMEN O.V.N.I.

Per: Xavier Roca Genís.

Fer una introducció a la temàtica O.V.N.I. és explicar la història d'aquest fenomen. Però com en moltes coses, no podem definir quin és el principi d'aquesta, sense que ens perdem en l'origen de la vida al nostre planeta i molt més abans encara.

Hi ha qui explica que els O.V.N.I., millor dit, els que són responsables d'aquest fenomen, han donat origen a la vida a la Terra, la intel·ligent i la no intel·ligent; s'explica que són ells els culpables del naixement de les principals religions; s'explica que són els que anomenem ara O.V.N.I., els "carros de foc" i "estrelles espurnejants" que es veïen abans i durant la època de Crist; s'explica que durant la època grega i romana, i fins i tot a la època mitjana, els "escuts de foc" i altres signes celestials que es veïen, tan sols eren O.V.N.I.; i s'expliquen molts més d'altres fenòmens estranys en el cel com a O.V.N.I., durant tota la història que succeïx a la època mitjana.

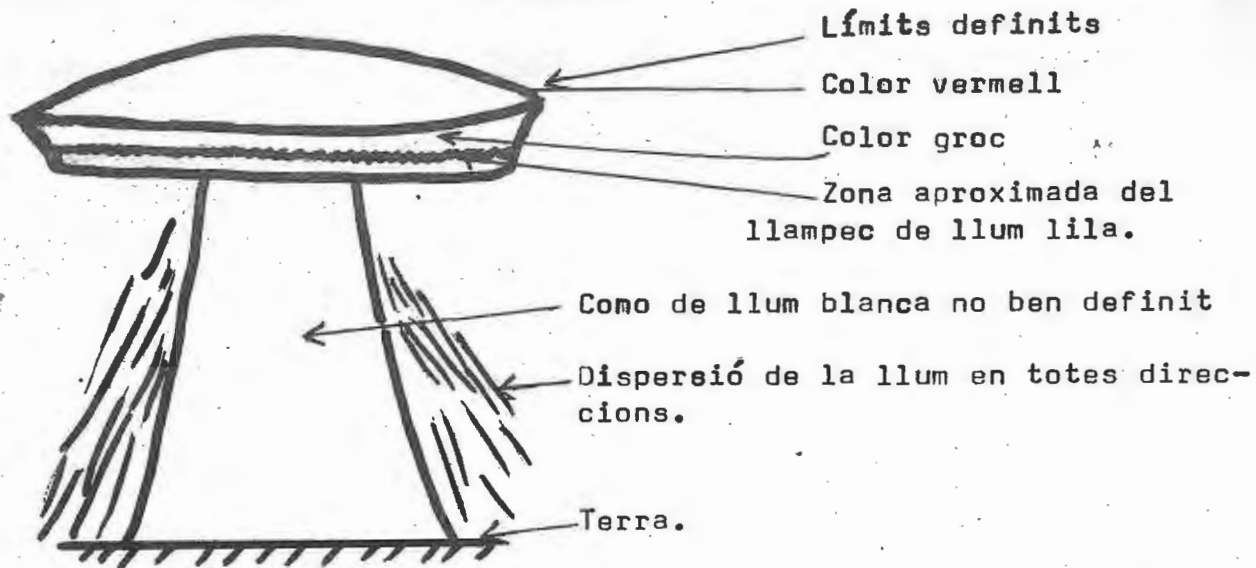
Però d'això ja fa molt de temps... quan comença la època moderna dels O.V.N.I.? Segons s'ha determinat, es considera l'inici, el 24 de Juny de 1947 quan Kenneth Arnold, des de el seu avió particular, veu a Nord-Amèrica, objectes estranys que anomena "platillos volants" (Saucer). Encara que es considera que és el principi de la època moderna, perquè el Sr. Arnold va dir, sembla per primera vegada, "platillo", no és totalment cert, ja que recentment s'ha descobert que es va dir el 31 de Mars de 1676 a Florencia ("disco volant") per explicar un grandios avistament que va ocórrer aquell dia i que figura en un llibre antic històric, i després el 25 de Juny de 1878, també ho va dir un habitant de Denison -Texas- (EE.UU.), quan va veure un gran objecte lluminós estrany i que volava a gran velocitat, aterrat en el sol dels seus terrenys. (Saucer).

Ja iniciada la època moderna, molts són els avanços que s'han fet en la investigació del fenomen. Perquè per estudiar veritablement bé aquests sucesos desconeguts, que són molt nombrosos, es precis que existeixi un sistema investigatiu adequat. Aquesta investigació es troba actualment representada en la iniciativa privada, tant de particular com de grup, ja que els mitjans estatals i oficials, han donat exemple, fins ara, de mínima col·laboració i poca confiança envers la publicació dels resultats que hagin aconseguit.

Com investigar i en definitiva, que ens pertoca molt més d'aprop, com saber si el que és veu és un O.V.N.I. o no, és feina de tots, sense distinció entre qui investiga i qui no, ja que tots hem de ser el investigador del nostre propi cas, el del veí i el de tota persona que estigui disposta a cooperar, sient, com en totes les coses, crítics i autodidactes.

Perquè els O.V.N.I., no són "coses" que es veuen només a EE.UU. o en llocs llunys d'on nosaltres estem, sinó que aquí, en el nostre propi Alt Empordà, són freqüents els avistaments i els aterratges. Per això és necessari que tots coneixem i participem en la difusió del fenomen, amb el màxim d'exactitut i deixant de banda la por "al que diran" o al ridícul que es pensa una persona farà, si ho diu en públic. I no és així, ja que la persona té molts de medis per expressar el que ha vist amb discreció i pugui el cas ésser ben investigat.

- (1) Considerant el cas com aterratge, al arribar la llum blanca fins a terra.

Demostrant que els avistaments també ocorreixen aquí, a l'Alt Empordà, exposem a continuació un cas d'aterratge investigat per en Pere Valent, ocorrigut a El Far d'Empordà segons la investigació i els testimonis, el passat diumenge 17 de Gener de 1982, entre un quart d'una de la nit i tres quarts menys deu de una. Només exposo un extracte-resum cedit pel investigador del cas: (1).

La observació va ser feta per part de dos persones. La primera persona va veure en direcció a Roses uns colors que prenen una forma determinada. Un color era el vermell que formava una cúpula de grans dimensions i a sota hi havia una zona de color groc. Els colors eren intensos definits, compactes i sense intermitències. Aquest testimoni va sentir com una vibració sònica suau, surt d'un punt no determinat i que anava creixent en volum. Tal i com es veu en el disseny d'aquesta pàgina, va sorgir una claretat que va il·luminar tota la zona de color blanc, tipus fosforescent. Aquesta lluminositat va durar un minut i no es va apagar tot de cop, sinó gradualment, però amb gran velocitat.

El segon testimoni també va sentir la vibració sònica i li va semblar que "allò" era una cosa sòlida. Un moment abans que sorgís la forta llum blanca, va veure un llampec de color lila, molt fi i ràpid produït en sentit horitzontal a la base del color groc, que va voltar l'objecte. Segons aquest testimoni la llum blanca partia del objecte verticalment cap a terra, on es difuminaven les formes.

Tant un com l'altre testimoni, al final de l'avistament van sentir un pànic intens, que en un principi no tenien.

Es descarta que fos un llampec o fenomen elèctric semblant, com llamp esfèric o foc de Sant Telm. No podia ésser miratge o distorsió òptica.

Aquí finalitzo aquesta breu exposició d'aquest cas, que no és únic a la comarca, però que sense dubtes toca molt més d'aprop a El Far d'Empordà. No obstant, s'ha de seguir l'actualitat del fenomen dia a dia, perquè la ràpida investigació del succés, farà més perfecte el seu estudi.

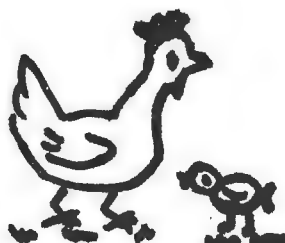
Amb aquest article no deixo més que fer, que una crida per la col·laboració de tots i la exactitud en la publicació d'aquests successos O.V.M.I., ja que els mitjans comunicatius en ben contades vegades expliquen el fenomen tal com és, sense exagerar, i això mereix una lluita, una lluita per la veritat, una lluita més, que aconseguirà que els recentíssims avistaments ocorreguts a Sant Feliu de Buixalleu, Arbúcies, Llançà, Banyoles i Sant Pere de Roda, entre altres, siguin ben investigats i que ens assabentem tots de la veritat.

Però és una lluita de tots, amb tots i per tots

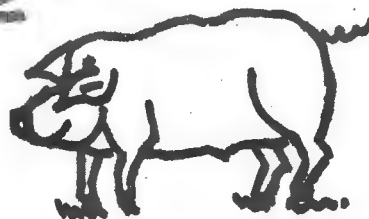
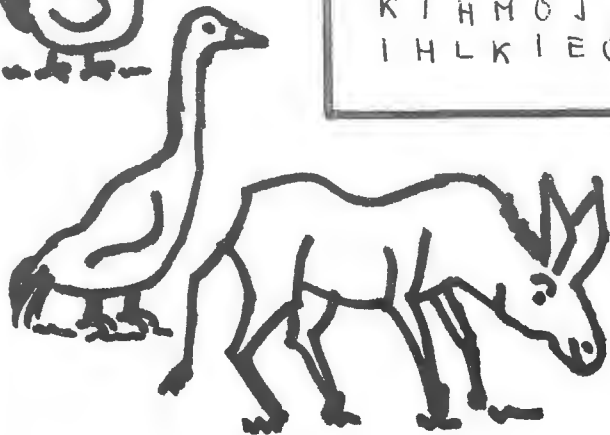
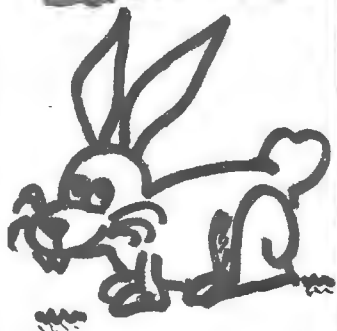

Sopa de lletres

A	C	M	L	K	O	J	I	C	E	A	L	K	I	B	O	N
B	A	O	J	R	E	I	M	O	C	L	I	C	A	L	G	O
H	C	O	N	S	T	U	V	A	X	A	B	A	C	J	K	L
A	S	T	A	I	E	O	V	N	R	J	O	S	X	N	O	I
B	O	R	S	T	L	H	A	E	C	R	F	D	C	I	K	O
Z	A	X	V	U	T	L	S	R	M	O	A	I	C	R	O	P
K	I	J	O	M	O	S	T	U	G	H	I	M	R	O	L	F
P	O	K	C	G	A	N	L	E	Y	A	C	D	F	T	A	I
M	J	F	A	N	E	C	A	J	K	I	L	F	E	D	O	R
R	A	R	M	O	C	L	I	H	O	E	M	L	A	L	R	I
F	A	I	H	J	D	B	C	D	A	I	L	H	I	L	K	P
C	C	A	Y	X	I	Z	B	A	L	O	M	P	O	A	C	D
H	F	I	L	M	O	U	A	L	P	S	T	U	V	D	L	I
O	A	F	H	L	E	I	K	S	M	O	P	S	V	U	R	O
E	I	L	O	T	A	R	O	E	I	N	B	S	X	G	I	H
M	O	R	L	O	S	V	S	T	U	X	Z	U	R	P	O	M
S	P	A	N	I	L	L	A	G	L	H	O	J	R	E	F	I
K	I	H	M	O	J	L	S	C	E	N	A	I	O	R	H	J
I	H	L	K	I	E	O	Z	X	D	F	B	S	K	S	O	K

Tots aquests animals i animallets que veieu al voltant del requadre els podeu trobar si féu una visita al poble d'El Far d'Empordà, i així mateix trobareu el nom de cadascun d'ells si busqueu en la Sopa de Lletres llegint en horitzontal, vertical, diagonal, de dreta a esquerra i d'esquerra a dreta, de dalt a baix i de baix a dalt.

Les solucions a la darrera pàgina.

Moviment demogràfic

En aquest any transcorregut des de la passada Festa Major, hi ha hagut a El Far d'Empordà el següent moviment demogràfic:

NAIXEMENTS

Juan-Simón Frutos Sánchez

nascut el 21 de novembre de 1981. Fill de Santiago i Manuela

Carles Arnall Casas

nascut el 4 d'abril de 1982. Fill de Josep i Maria Lluïsa

Silvia Arnall Figueras

nascuda el 5 d'agost del 1982. Filla de Joan i Núria

DEFUNCIONS

Joaquín M^o Pastor González, Morí el 6 de novembre de 1981

Joan Saurí Puignou. Morí el 3 d'abril del 1982

Maria Moret Bru. Morí el 8 de setembre del 1982

Josep Hospital Llausàs. Morí el 5 d'octubre del 1982

CASAMENTS

Juan-Antonio Soria Díaz, amb Rosa M^o Gualda Rodríguez, el 14 novembre 1981

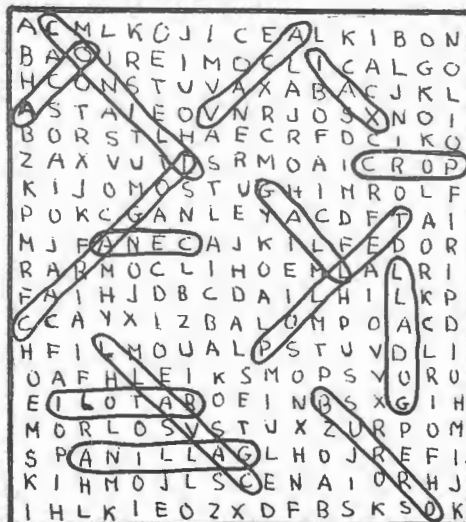
Joan Reixach Tell, amb Anna Ariza Gómez, el 3 de juliol del 1982

Francesc Carbonell Buxeda, amb Aurora Pérez Cruz, l'11 de setembre del 1982

JUDITH JOFRE

Solucions als PASSATEMPS

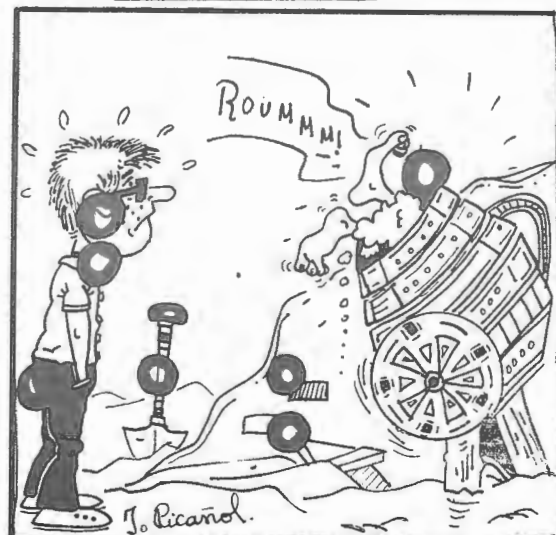
SOPA DE LLETRES

JEROGLIFIC

A El Far d'Empordà

JOC DE LES DIFERENCIES

ENDEVINALLES:

- 1.- La corbata
- 2.- Les tisores
- 3.- El llum d'oli
- 4.- El forrallat

fotografia OLIVA

**bateigs comunions revelats carnets
reproduccions catàlegs**

Especialitat en reportatges de noces i foto infantil

Venda i assessorament de material fote-cine

carrer Sant Llätzer, 13 - Teléfon 50 96 96
(Plaça Triangular)

FIGUERES
(Girona)

electrotècnica —————★

★————— **estels**

Ricard Arnall i Jaume Parrot

reparació i instal.lació de tv.
ràdio, antenes i sonorització

c/. Abat Rigau, n.º 18
Telèfon 50 81 96

VILABERTRAN

CAIXA RURAL

PROVINCIAL DE GIRONA

Caixa Qualificada número 37 C

Membre del Consorci Nacional de Caixes Rurals

Entitat col.laboradora del
BANC DE CRÈDIT AGRÍCOLA

Seu social: GIRONA

Oficines a: Banyoles, Cassà de la Selva, la Bisbal, Olot, Santa Coloma de Farnes, Torroella de Montgrí, Camprodon, Ribes de Fresser, Sant Joan de les Abadesses, Sant Pere Pescador, L'Armentera, Amer, Blanes...

a FIGUERES, Plaça Comerç, 5